

144

Návrh

poslanců Stanislava Křečka, Miroslava Váni a dalších

na vydání

zákona,

**kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů,
ve znění pozdějších předpisů**

ZÁKON

ze dne2010

kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ Změna zákona o střetu zájmů

Čl. I

V § 5 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění zákona č. 158/2009 Sb., odstavec 2 zní:

„(2) Veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 odst. 1 písm. l) a m), který působí v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní kraj nebo obec nebo jimi ovládaná osoba má podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna.“

Čl. II

Přechodné ustanovení

Odměna, na níž vznikl veřejnému funkcionáři nárok za dobu do účinnosti tohoto zákona, se poskytne podle dosavadních právních předpisů.

ČÁST DRUHÁ Účinnost

Čl. III

Tento zákon na bývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Platný právní stav

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), stanoví § 5 odst. 2, že veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 odst. 1 písm. l) a m) zákona, který zastupuje kraj nebo obec v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní kraj nebo obec má podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna. V tomto ustanovení se „krajem“ rozumí i hlavní město Praha (viz legislativní zkratku v § 2 odst. 1 písm. l/ zákona) a „obcí“ se rozumí i městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy (viz legislativní zkratku v § 2 odst. 1 písm. m/ zákona).

Toto ustanovení tak dopadá na

1. členy zastupitelstev krajů a zastupitelstva hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni,

2. členy zastupitelstev obcí, městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni,

3. členy ad 1. a 2. uvedených zastupitelstev, kteří před svým zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávali funkce ve stejném rozsahu jako členové těchto zastupitelstev, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni.

Ustanovení § 5 odst. 2 zákona je však v praxi někdy obcházeno jednak tím, že uvedení veřejní funkcionáři formálně nezastupují v orgánech právnické osoby kraj či obec, nýbrž zastupují jinou (krajem či obcí ovládanou) osobu, jednak tím, že působí v orgánech osob, v nichž nemá podíl kraj nebo obec, ale osoba krajem nebo obcí ovládaná.

Na obcházení tohoto zákonného ustanovení poukazyvaly v minulosti i hromadné sdělovací prostředky (např. MF DNES, vydání pro Prahu, 10. 6. 2009, str. C1 a C2). Poslanecká sněmovna na tuto praxi reagovala návrhem na zpřesnění znění ustanovení § 5 odst. 2 zákona, který byl součástí návrhu zákona o lobbingu a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o lobbingu), přijatého Sněmovnou v květnu 2010, avšak po skončení jejího volebního období zamítnutého Senátem (sněm. tisk č. 994, sen. tisk 285).

Hlavní principy navrhované právní úpravy

Navržená novela zákona navazuje na zmíněnou úpravu přijatou Poslaneckou sněmovnou v závěru jejího minulého volebního období. Změněný text ustanovení § 5 odst. 2 má výše popsáním praktikám komunálních a regionálních politiků zabránit. Navrhuje se, aby uvedeným veřejným funkcionářům nenáležela odměna nejen při „zastupování kraje nebo obce“ v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, v níž má kraj či obec podíl nebo hlasovací práva, ale aby jim odměna nenáležela ani tehdy, pokud v takových orgánech vůbec působí, a dále ani tehdy, pokud má v takové podnikající právnické osobě podíl nejen kraj či obec, ale alternativně také krajem či obcí ovládaná osoba.

Dopad na státní rozpočet a na rozpočty krajů a obcí

Návrh zákona nemá dopad na státní rozpočet, ani na rozpočty krajů a obcí.

Zhodnocení souladu s ústavním pořádkem a s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem. Podle čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny má každý právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost s tím, že zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých činností. Omezení provozování hospodářské činnosti pro vyjmenované veřejné funkcionáře stanovením zákazu pobírání odměn v podnikajících právnických osobách, v níž mají kraj, obec či jimi ovládané osoby podíl nebo hlasovací práva, je legitimním omezením uvedeného ústavního práva v demokratické společnosti za účelem ochrany veřejného zájmu na zamezování zneužívání veřejných funkcí k osobnímu prospěchu.

Návrh zákona není v rozporu s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy, jimiž je Česká republika vázána.

Návrh na schválení návrhu zákona již v prvním čtení

Navrhuje se, **aby Poslanecká sněmovna** postupem podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, **vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení**. Navrhovaná změna si nevyžaduje rozsáhlé legislativní úpravy, přičemž navrhovatelé považují za potřebné, aby její účinek na způsob výkonu dotčených veřejných funkcí nastal co možná nejdříve.

Zvláštní část

K čl. I

Navrhuje se, aby veřejným funkcionářům uvedeným v § 2 odst. 1 písm. l a m) zákona (jejich okruh je vymezen v obecné části důvodové zprávy) nenáležela odměna nejen při „zastupování kraje nebo obce“ v řídicích, dozorcích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, v níž má kraj či obec podíl nebo hlasovací práva, ale aby jim odměna nenáležela ani tehdy, pokud v takových orgánech vůbec působí, a dále ani tehdy, pokud má v takové podnikající právnické osobě podíl nejen kraj či obec, ale alternativně také krajem či obcí ovládaná osoba.

K čl. II

K zachování právní jistoty se přechodným ustanovením stanoví, že pokud vznikl veřejnému funkcionáři nárok na odměnu za dobu do účinnosti navržené novely, poskytne se tato odměna podle dosavadních právních předpisů. K výplatě této odměny tedy může dojít podle předpisů platných do účinnosti novely i poté, co novela vstoupí v účinnost.

K čl. III

Účinnost je navržena k prvnímu dni kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

V Praze dne 13. října 2010

Stanislav Křeček, v.r.
Miroslav Váňa, v.r.
Ladislav Velebný, v.r.
Pavel Antonín, v.r.
Jaroslav Vandas, v.r.
Cyril Zapletal, v.r.

František Novosad, v.r.
Michal Hašek, v.r.
Alfréd Michalík, v.r.
František Bublan, v.r.
Václav Zemek, v.r.
Jan Hamáček, v.r.

Jan Chvojka, v.r.

Platné znění měněného ustanovení zákona o střetu zájmů s vyznačením navrhovaných změn

§ 5

(1) Poslanci nebo senátorovi, který zastupuje stát v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní má stát, jím ovládané právnické osoby, Česká národní banka, nebo všechny tyto osoby společně, podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna.

~~(2) Veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 odst. 1 písm. l) a m), který zastupuje kraj nebo obec v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní kraj nebo obec má podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna.~~

(2) Veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 odst. 1 písm. l) a m), který působí v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní kraj nebo obec nebo jimi ovládaná osoba má podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna.

(3) S funkcí poslance nebo senátora jsou neslučitelné funkce vykonávané v pracovněprávním vztahu nebo ve služebním poměru k České republice, pokud jde o funkce jmenované nebo o funkce, v nichž se při výkonu státní správy rozhoduje,

- a) na ministerstvu nebo na jiném správním úřadu,
- b) na státním zastupitelství nebo soudu,
- c) v bezpečnostních sborech⁵⁾, ozbrojených silách České republiky, Nejvyšším kontrolním úřadu, Kanceláři prezidenta republiky, Kanceláři Poslanecké sněmovny, Kanceláři Senátu, v Pozemkovém fondu České republiky nebo jiných státních fondech a v Kanceláři Veřejného ochránce práv.

Vládní návrh

na vydání

zákona